

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion Sev Manuale Episcoporum Pro Decretis in
Visitatione, & Synodo, de quacumque re condendis.**

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1650

E

urn:nbn:de:hbz:466:1-9534

- hibuerint, mandantes, instigantes, auxilium, consilium, fauorem dantes, equos, arma, pecunia, com meatum, scienter ministrantes, aut ex composito spectatores, vel socij, eisdem censuris subiacent, quibus duellantes, etiam si illi impediti pugnam non commiserint. Gregor. XIII. Anno 1582.
- 4 Qui pugnam commiserint, & eorum patrini, excommunicationis, bonorum proscriptionis, & perpetua infamiae penas incurrant, & uti homicidae puniantur. Trid. loco citato.
- 5 Si in ipso conflictu decesserint, perpetuo careant ecclesiastica sepultura. *ibid.*
- 6 Qui ex condito statuto tempore, & in loco conuento monomachiam commiserint, etiam si nulli patrini, socijve ad id vocati sint, nec loci securitas habita, nullave littera prouocatoria, aut denunciationis chartulae praecesserint, censuris Concl. Trid. & poenis tenentur, ac si certamen iniuissent publico, & solito abusu Gregor. loco cit.
- 7 Extenduntur praedicta ad omnem locum. Clem. VIII. Anno 1592.
- 8 Et quomodocumque & titulo quouis inuentur duellum. *ibid.*
- 9 Et qui scripta in lae causam dixerint, scripturam detulerint, affixerint, impreserint, subscripserint, seu verbo denunciarint. *ibid.*
- 10 Non comprehenduntur hoc loco epistolae priuatae, quae ordinarie scribuntur. Congreg. Episc. 6. Septembr. 1593.
- 11 Qui consilium, &c. ut supra num. 3. etiam est, et non secuto, nec accessu, nec actu proximo ad pugnam, praedictas venturas, & poenas subeant. Clem. *supra.*
- 12 Excommunicatio est. Papae reseruata, *idem ibid.*
- 13 Poena aliae priuationis beneficiorum, officiorum in habilitatis ad illa imponitur. *ibid.*
- K. Casus reseruati. num. 3.*
- Ecclesia.**
- 1 Ecclesia noua ne construatur sine licentia Episcopi, DD. apud Barbof. *de potest. Episc. alleg. 16. num. 1.*
- 2 Neque Regularium in loco non exempto. *idem ibid. num. 3.*
- 3 Attendatur autem praedictam Parochialis Ecclesiae. *ibid. num. 5.*
- 4 Sufficit, quod Episcopi consensus sit tacitus. *idem loco cit. num. 2.*
- 5 In locis exemptis necessaria est licentia Papae Sylu. *v. Ecclesia q. 1.*
- 6 Non debet edificari sine dote; alioquin Episcopus de suo dotare debet DD. apud Barb. *alleg. 74. num. 2.*
- 7 Quae sufficiat Rectori, & clerico ad vicium. *idem ibid. n. 3.*
- 8 Non potest Episcopus assignare fabricae Ecclesiae pauperis de fructibus superfluis alterius Ecclesiae. *ibid. num. 17.* concedit Sanch. cum alijs *lib. 3. de matrim. disp. 19. num. 14.*
- 9 Non potest impedire edificium Ecclesiae sufficienter dotatae, sine causa rationabili. Decisum in Rota Romana. 18 Februarii, 1591. *ceram Atlantica.*
- 10 Ecclesia sufficienter dotata pro omnibus etiam Capellis, non est necessario dotata unaquaque Capella. *Nald. capellana num. 6.*
- 11 Ecclesia mutari non potest de loco ad locum sine licentia Papae & Episcopi. Barb. *alleg. 26. num. 8.*
- 12 Ecclesia collapse, vel quae nequeunt instaurari, vocatis ijs, quorum interest, transferri possunt in matrices, aut alias vicinas arbitrio Episcopi cum beneficijs simplicibus, etiam de iure patronatus, creditis altaribus, cum oneribus priorum Ecclesiarum. Trident. *sess. 21. cap. 7.*
- 13 Reparatio Cathedralis ad Episcopum spectat. supplicat Capitulum, de superfluis fructibus beneficiorum vacantium. Barb. *alleg. 64. num. 5.*
- 14 Vel compellantur Parochiani. *n. 6.*
- 15 Parochiales reficiantur ex fructibus, qui, si non sufficiant, cogantur patroni, aut parochiani, aut certe transferantur, *ut supra. Trident. loco cit. cap. 7.*
- 16 Populo nolente suam Ecclesiam instaurare, diruatur. Decisum refert Rice. *in praxi resol. 201.*
- 17 Pensionarius tenetur pro rata ad reparationem Ecclesiae, si non est liber ab omni onere. Nauar. *conf. m. d. Eccl. edific.*
- 18 Non sunt prophanatae Capellae sine carta, & earum cementia potius tribuenda sunt Ecclesiae, quae est caput districtum.
- Ca.

- Capellarum. Decisum refert Ricc. in pra-
xi dict. resol. 201.
- 19 Ecclesia diruta in profanos usus, non
sordidus, erecta ibi Cruce, conuerti po-
test. Trid. loc. cit.
 - 20 Profanari non potest, nisi fiat ibi domus
pro Curato, sine licentia Sedis Aposto-
lica. Congreg. Episcop. 6. Aug. 1681.
 - 21 Lapidis, camenta ligna vendi possunt,
laicis etiam, non tamen, ad usum sordidum.
Prou. 5.
 - 22 Sacrilegij poenas incidunt, qui lapi-
des, vel ornamenta e templis diuinis eri-
piunt, vt ipsa ad usum proprios conuertat.
Sixt. IV. apud Nald. Sacrilegium n. 13.
 - 23 Transferantur eo casu Reliquiae sancto-
rum, & factae imagines decenter. Prou. 4.
 - 24 Ossa item defunctorum transferantur
cum Psalmis. *ibid.*
 - 25 Forma Ecclesiae haec esse debet.
 - 26 Habeatur ratio prospectus, situs, & se-
parationis ab aedibus, vt circumdari
queat. *ibid.*
 - 27 Ne a domibus vicinis pateat fenestra in
Ecclesiam. Congr. Episc. 5. Martij 1619.
 - 28 Imago Christi crucifixi magna in alto
statuatur. Prou. 4.
 - 29 Altare maius Orientem spectet, si po-
test. *ibid.*
 - 30 Altaria ne aedificentur sub organo, aut
pulpito. *ibid.*
 - 31 Neque vbi celebrans terga vertat altari
maiori. *ibid.*
 - 32 Vbi fornix non est, tegmen altari fiat
saltem e tela carulea. *ibid.*
 - 33 Sepiantur altaria.
 - 34 Sacrarium extruatur in Capella maio-
ri, aut propè sacristiam cum tiera, & cla-
ue. *ibid.*
 - 35 Suggestus congruit potius, vt sit à late-
re Evangelij. *ibid.*
 - 36 Sedilia tantam communia fiant. *ibid.*
 - 37 Et si fiant ad usum proprios, nullum ta-
men ius acquiratur dominis eorum in Ec-
clesia Syluester.
P. Sepultura qu. 3. secundum.
 - 38 Nil dentur Patronis, honoris causa.
Genuens. in Straxi cap. 32.
 - 39 Vas aquae benedicta intus existat non
foris, & à dextro latere ingredientis.
Prou. 4.
 - 40 Simplex Ecclesia vnam tantum cam-
panam habeat. *ibid.*

- 41 In frontispicio, & praesertim Parochia-
lis Ecclesiae, adsint imagines sanctorum
titularium. *ibid.*
- 42 In pavimento nulla Crux sculpatur. *ibid.*
- 43 Sepulchra fiant Canonicorum, & Pa-
rochorum communia respectiue. Pro. 5.
- 44 Longe ab altaribus extruuntur sepul-
chra. Prou. 4.
- 45 Nec in alto, & longe minus laicorum.
Prou. 1.
- 46 Duplici tegumento claudantur, neque
facta imago, neque Crux in ipsis sculpa-
tur. Prou. 4.
- 47 Vestibulum saltem ante portam sit pro
catechismo baptizandorum. *ibid.*
- 48 Arma, sagitta, & eiusmodi ne appen-
dantur in Ecclesijs. Congreg. Episc. 19.
Martij 1583.
- 49 Noctu custodienda est. Prou. 1.
- 50 De forma cuiusque ex praedictis Vide
instruct. Fabr. Eccles. approbatam in
Prou. 3.
V. Benedictio. num. 1. 2. 4. 16.
Inspatromatus. num. 74.
Subsidium caritativum. num. 5.

ADDITIO.

- 1 Fenestrae prohibentur in Ecclesia; per-
quas in eam prospectus haberi possit.
Congr. Episc. 17. Septemb. 165. & apud
Barbos. de iure Eccl. l. 2. cap. 11. num. 28.
- 2 Solus Episcopus eas habere potest. Con-
greg. Rit. 19. Ian. 1614.

Ecclesia Collegiata.

- 1 **P** Robatur ex sigillo, arca communi,
stallis congregationibus. DD. apud
Barbos. de iure Eccl. l. 2. cap. 6. num. 6.
- 2 Numerus trium Canonicorum sufficit.
ibid. num. 8.
- 3 Insignis ea dicitur, quae in loco insigni.
ibid. num. 15.
- 4 Statuta Ecclesiae collegiata quaerenda
sunt à proprio Episcopo. Congr. Rit. 28.
Sept. 1602.
- 5 Potest collegiata in processionibus pu-
blicis deferre propriam Crucem, etiam
praesente capitulo cathedralis. *ead.* 24.
Aug. 1609.
- 6 Canonici collegiata non debent ince-
dere parati in processionibus, sicut Ca-
noni-

- nonici Cathedralis. ead. 19. Maij 1607.
 7 Prior collegiata, si interest in Cathedrali, incensatur duplici ductu thuribuli, vt Canonici cathedrales, eadem 19. Aug. 1619.
 8 Ecclesie Regularium non sint collegiata in odiosis. Roderic. de quest. regul. tom. 1. q. 43. art. 12.
 9 Sunt autem propria conuentuales. Innocent. IV. in Bulla eiusdem 7. Bullarij, & in Clem. 1. de celebrat. Missæ. ex Conc. Viennen. Vide Cherub. in comp. Bull. loco cit. schol. 1.

Ecclesie Consecratio.

- 1 Non potest consecrari, nisi ab Episcopo proprio, vel alieno de licentia proprij. Barbof. alleg. 27. num. 1.
 2 Neque ab Abbatibus eorum propria Ecclesia. Tambur. de iure Abb. tom. 1. disp. 23. qu. 7.
 3 Neque ea debet consecrari, quæ sine dote est. Barbof. loco cit. num. 3. aliàs tenetur Episcopus dotare. Viuian. de iure patr. p. 1. lib. 2. cap. 3. num. 16.
 4 De nouo reparata in totum, vt dicatur alia, rursus est consecranda. Barbof. ibid. num. 13.
 5 Reparata per partes non amittit consecrationem. Azor. p. 2. lib. 10. c. 26. quest. 11.
 6 Præ die consecrationis populus ieiunet, & ipso die festum colat sine opere. Prou. 4.
 7 Ob impedimenta potest fieri sine citationibus extra eam. Congreg. Rit. 17. Iulij 1604.
 8 Non debet fieri sine Missa. Barbof. loco cit. num. 10.
 9 Consecrator in actu consecrationis potest statuere alium diem pro anniuers. celebritate. Congreg. Rit. 19. Febr. 1585.
 10 Extra actum vero non potest mutari ab Episc. ead. 16. Octob. 1604.
 11 Si concurrant plures Episcopi cum Archiepiscopo ad consecrationem, non possunt concedere plus, quàm vnus Episcopus, scilicet vnum annum Indulgentiæ. Henriq. de Indulg. cap. 32. §. 1.
 12 Pro consecratione Ecclesie potest Episcopus recipere procurationem. Genuel. in Man. Pastor. cap. 35. num. 12.
 13 Nihil noui ædificij fiat in Ecclesia consecrata, inconsulto Episcopo. Prouinc. 3.

- 14 Anniuersaria consecrationis Ecclesie dies solemniter agatur: si dies ignoratur, certus statuatur. ibid.
 15 Incidatur in lapide consecrationis memoria. Prou. 4.
 16 Vnus testis sufficit ad probandam consecrationem. Barbof. loco cit. num. 5.
 17 Liber conficiatur, in quo Ecclesiarum consecrationes, & benedictiones scribantur, & in Archiuo Episcopali reponatur. Prou. 4.
 18 Dedicatio Ecclesie Cathedralis habet officium in tota Diocesi, & Octauam in Ciuitate tantum. Cong. Rit. 2. Maij 1619.
 19 Si Parochialis est festum, manè saltem abstineant vicini ab officinis; si Collegiata, ab eiusdem clero fiat officium. Prou. 3.
 20 Si occurrant duo festa Dedicacionum, Cathedralis, & Ecclesie propria, in hac fiat de propria. Rota Rom. decisio. 616. par. 1. in recentioribus.
 V. Altare num. 1. Benedictio. numer. 2. Indulgentia. num. 11. 12. 15.

ADDITIO.

- 1 Si de consecratione dubitatur, ob vetustatem & abolitionem monumentorum, potest consecrari. Falc. 1. apud Ciconium anno 275. pag. 74.
 2 Si incepta consecratione correptus morbo Episcopus deficiat, & præsertim antequam vngantur Cruces, resumenda est à capite consecratio, Congreg. Rit. 12. Apr. 1614.

Ecclesie reconciliatio.

- 1 Polluitur Ecclesia effusione sanguinis, & seminis peccaminosa, & notoria. DD. communiter.
 2 Item ob sepultum ibidem excommunicatum, hoc est, notorium clerici percussorem, vel denunciatum, nisi signa pœnitentiæ dederit. est communis.
 3 Item ob sepultum infidelem, vel hæreticum. Azor. par. 2. lib. 9. cap. 5. quest. 1.
 4 Non autem, si sepeliatur ibi catechumenus. Vgol. de pot. Episc. cap. 29. §. 5.
 5 Ecclesia consecrata non potest reconciliari, nisi per Episcop. Azor. loco cit. quest. 5.

6. Neq; potest delegari simplici Sacerdoti Barbof. *de pot. Epif. alleg. 28. n. 56.*
7. In casu de quo supra n. 3. erunt abradendi parietes. Azor. *loco citato vers. 5.*
8. Absente Episcopo, & longe distante, potest idem ex iusta causa concedere, vt in Ecclesia consecrata, & polluta ante reconciliationem celebretur. DD. apud Barbof. *supra numero 61.*
9. Tutius est in tali casu concedere, vt in loco non facto celebretur, attento iure communi, vel post Tridentin. in priuatis Oratorijs, aut locis destinatis ad diuina. idem *ibidem n. 62.*
10. Ecclesia benedicta tantum, reconciliari potest per simplicem Sacerdotem per solam aquae lustralis aspersionem. Tolet. *in sum. lib. 5. cap. 8. nu. 15. cum alijs.*
11. Non est necessaria benedictio aque ab Episcopo. Barbof. *loco citato numero 57.*
12. Ante reconciliationem nemo potest ibi sepeliri. Sylu. *v. Consecratio. 2. quasi. 9.*
13. Neque possunt ibi recitari diuina officia. idem *ibid. 97.*
14. Si hodie polluitur Ecclesia, & ignoratur, & post octo dies ad notitiam venerit, interea que fuerit celebratum, non est opus reconciliatione. Alson. *Cast. lib. 2. c. vlt. in fine de leg. penal.*
15. Celebrans in Ecclesia polluta, quae erat consecrata, ab ingressu Ecclesiae tantum est suspensus. Sylu. *v. consecratio 2. q. 9.*
16. Praedicta de pollutione Ecclesiae non habent locum in Oratorijs. Suar. *rom. 3. dist. 81. sect. 4. c. 3. v. Benedictio nu. 4. Excommunicatio nu. 35.*

Ecclesiarum reuerentia.

1. **A**B Ecclesijs musicae lasciuiae, saeculares actiones, vana colloquia deambulationes, strepitus arceantur. Trid. *sess. 22. de obseru. in celebr. miss.*
2. Vana, secula, profana, strepitus iudiciorum, deambulationes, &c. dum diuina celebrantur, arceantur. Pius V. A. 1566.
3. Sub poena 25. aureorum, & alijs arbitrio Ordinarii. *ibid.*
4. Qui ibidem impudica dixerit, seu fe-

Barth. Gauant. Man.

- cerit, eadem poena puniatur, & carceres per mensem, si cum mulieribus id acciderit. *ibid.*
5. Qui eadem gesserit cum alijs personis, poenam luat aureorum decem. *ibid.*
6. Capitula, Rectores, Vicarijs, Sacrista, Ostiarij, Custodes moueant praedictos delinquentes, & Ordinarijs deferant puniendos, alias duorum aureorum poenam incurrant. *ibid.*
7. Mendicantes ad portam Ecclesiae stare faciant, sub poena duorum aureorum Capitulis negligentibus, & auctori dimidij parochijs. *ibidem.*
8. Regulares deputent aliquem ad praedicta, alias ab ordinario corripiantur grauissime, & a superioribus inobedientes puniantur. *ibid.*
9. Capsa, & cadauerum deposita supra terram exilentia amoueantur. *ibid.*
10. Custodes Ecclesiae ne noctu quemquam in ecclesia morari sinant. Prou. 1.
11. Ne quid frugum terra reponatur in ecclesia. Prou. 4.
12. Ne affigantur res, seu schedulae de rebus profanis, valuis ecclesiae. *ibid.*
13. Ne res venales eius parietibus haereant. *ibid.*
14. Ne super Capellas, vbi celebratur sit locus ad dormiendum, vel habitatio profana. *ibidem.*
15. Ne per ecclesiam fiat transitus cum oneribus. *ibidem.*
16. Intra presbyterium ne detur locus magistratibus, aut laicis officialibus Congregation. Episcop. 12. Jan. 1604.
17. A Choro, & sacristia laici arceantur. Prou. 1.
18. Ne altaribus haereant laici neque fontis baptismali. *ibidem.*
19. Ne sedeant neque stent aucti ab Eucharistiae sacramento. *ibid.*
20. Ne in portis morentur. *ibidem.*
21. Ne scholae Grammaticae pro pueris ibidem fiant. Prou. 4.
22. Occisorum cadauera ne in ecclesijs inspiciantur, sed alio portentur. Prou. 1.
13. Turcae, aut mancipia ne permittantur ibidem tempore diuinorum officiorum. Congreg. Episcop. 2. July. 1603.
24. Canes venatici, volucres, halia, sclopeti ne mlerantur in ecclesiam. Prou. 1.

F

15 Diui-

- 25 Diuisio sexuum procuretur. Prouinc. 4.
 26 Ad Capellas subterraneas statuatur certum tempus pro mulieribus tantum *ibid.*
 27 Velato capite mulieres sint in ecclesia. Prou. 3.
 28 Sub pœna interdicti. *ibid.*
 29 Ne conuocentur Ecclesiæ ad consultanda laicorum negotia. Congr. Episc. 3. Febr. 1604.
 30 Ne in cameterio, ac si area esset, tritura fiat, neq; tela extendantur, neque ibi mulieres, aut alij fabrile quid operentur. Prou. 6.
*V. Immunitas Ecclesiastica. l. 12.
 Regularium iura sub Episc. nu. 43.
 47. Repræsentationes sacræ. nu. 1.*
- 7 Decretum Prouinc. 7. de sumenda Eucharistia in Paschate, non alibi quam in Parochia, sine licentia Episcopi, euulgetur in Quadragesima. Prouinc. 7.
 8 Decretum de Medicis ne inconfessos uisitent, publicetur Dominica 1. Aduentur. *ibid.*
 9 Decretum de Notarijs pia legata non denunciantibus die Dom. vi. Aduentus, & secunda Quadragesimæ promulgetur. Prou. 3.
 10 Aliud item de confratribus inuitantibus alios ad eligendam sepulturam in Oratorijs confratrum, euulgetur semel in anno, si Parochis expedire videbitur. Prou. 7.

Episcopus.

ADDITIO.

- 1 Laici non debent in choro stare, nec sedere. Congr. Rit. 4. Febr. 1600.
 2 Etiam si sint illustres, & de Magistratu. eadem 21. Februar. 1604. 24. Octob. 1609.
 3 Et laicorum scamna, & loca moderari possunt arbitrio Episcopi. eadem 10. Dec. 1604.
 4 Non possunt in Ecclesia examinari rei etiam si extra locum immunem iuramentum præstetur. Congr. Immun. 7. Dec. 1632.

Edicta.

- 1 Pontificiæ constitutiones Romæ editæ de nouo, duobus saltem post mensibus in Diœcesibus euulgentur. Prou. 2.
 2 Et in librum referantur à Cancellario Episcopi. *ibid.*
 3 Satis erit si affigantur certis locis publicis, nisi alius modus in Bulla præscribatur. Prou. 3.
 4 Vulgari sermone, & summatim, si opus est. Prou. 4.
 5 Idem fiat de Episcopalis edictis. *ibidem.*
 6 Certi dies singulis mensibus, Calendarij instat, notati statuuntur, quibus, vel Pontificia, vel Tridentini, vel Diœcesana, vel Prouincialia Decreta à Parochis publicentur. *ibid.*
- 1 Quæ attinent ad propriam Episcopi personam, hoc loco sunt indicanda: nam alij tituli huius operis ad eundem pertineat.
 2 Prouisus à Sede Apostolica sine litteris Apostolicis recipiens administrationem suæ Ecclesiæ suspenditur ab administratione fructuum eiusdem: item recipientes, vel ei obediens suspenduntur à perceptione suorum beneficiorum, donec absoluantur à Sede Apostolica. Barb. alleg. l. 11. nu. 34.
 3 In ingressu Episcopi delatores baldachini incedant pedites, & capite nudo. Cong. Rit. 27. Iulij. 1624.
 4 Processurus cum mozzetta, eam deponere debet coram Cardinalibus, etiam non Legatis, ex consuetudine Italiæ. eadem 10. Iulij. 1621.
 5 Et coram suo Archiepiscopo eadem 31. Ian. 1626. nisi aliud sit statutum, ut in Prou. Mediol.
 6 Processurus cum Cappa, sufficit, si ea inducat in ea camera, in qua Canonici conueniunt. eadem 20. Nouemb. 1628.
 7 Sedere potest in loco, quem ipse uoluerit. Trid. sess. 25. c. 6.
 8 Potest Episcopus portare secum altare viaticum, & in itinere, & in quolibet loco suæ habitationis decenti Missam celebrare, vel celebrari facere. cap. ult. de prin. in 6. l. 1. g. de potest. Episcop. c. 2. §. 2. nu. 4.
 9 Etiam in aliena Diœcesi, non tamen Romæ.

- Roma. Decisum refert idem Vgol. *ibid.* lib. 1. c. 2. §. 2. contra Navar. *conf.* 1. de priuilegijs.
- 10 Etiam si non sit consecratus. Suar. *de cens. dist.* 28. *sect.* 2. *nu.* 7.
- 11 Non potest Episcopus eligere sibi confessarium non sibi subditum, qui à proprio suo Episcopo non sit approbatus. Decisum refert Riccius *in Praxi decis.* 548. *n.* 2. & Vgol. *supra.* n. 4. V. Absolutio *nu.* 7.
- 12 Potest in aliena Diocesi facere sibi deferre caudā. Sylu. V. Patriarch. *tertium.*
- 13 Debet duobus festis celebrare. Nald. *Episcopus nu.* 9.
- 14 Pro ouibus applicare sacrificium aliquando debet. *Trid. sess.* 23. *capit.* 1.
- 15 Resideat, neq; potest abesse ultra tres menses. *Trid. sess.* 6. c. 1. & *sess.* 23. *capit.* 1.
- 16 Sub pœnis ibidem contentis.
- 17 Non tamen absit in Aduentu, Natali Domini, Quadragesima, Paschate, Pentecoste, festo Corporis Christi, *ib. d.*
- 18 Nec in festis sine iusta causa. Sā *Episcopus nu.* 22.
- 19 Virgens necessitas, christiana caritas, reipub. euidentis utilitas, debita obedientia, seu licentia in scriptis concedenda, & approbanda à Papa, vel Metropolitanis, vel unico Episcopo, sunt cause legitime absentia. *Trid. loco citato.*
- 20 Non licet abesse propter morbum perpetuum. Decisum refert Barbof. *supra nu.* 9.
- 21 Licet autem, ob persecutionem suæ personæ. *ibid. nu.* 8.
- 22 Non potest emittere votum de peregrinatione longinqua sine licentia Papa. Barbof. *de pot. Epis. alleg.* 53. *n.* 22.
- 23 Neque eadem intrate Religionem. *ibid. n.* 23.
- 24 Episcopus Canones non seruans, aut non seruare faciens, est periurus. Sylu. V. *Episcopus q.* 11.
- 25 Bona emptā ex redditibus Episcopatus ipso iure transeunt in dominium ecclesie. Barbof. *allegat.* 114. *numero* 17.
- 26 Bona Episcopi Titularis acquiruntur Papa. *ibid. n.* 31.
- 27 Potest Episcopus donare in vita non causa mortis. *ibid. n.* 32. 33. etiā Regularis Filliuc. *tom.* 2. *tr.* 34. c. 2. *q.* 6. *nu.* 60.
- 28 Potest conferuare patrimonium, & expendere bona ecclesie in profanos vsus. Barbof. *ibid. nu.* 36. negant alii. *ibid. nu.* 38.
- 29 Episcopus Regularis neque de patrimonialibus, neque de acquisitis potest testari. *ibid. nu.* 20.
- 30 In vita non potest tam ample disponere, quā Episcopus secularis DD. *ibid. nu.* 22.
- 31 In infirmitate non potest quilibet Episcopus immoderatas facere elemosinas. *ibid. n.* 35.
- 32 Non potest Episcopus de bonis intuitu Episcopatus acquisitis testari. Barbof. *alleg.* 114. *nu.* 9.
- 33 Potest testari de alijs bonis patrimonialibus ex industria sua acquisitis, quāuis ratione ordinis, puta si Vice Rex, vel Nuncius fuerit. *ibid. nu.* 10.
- 34 Habita licentia testandi à Papa nō expirat ob mortem Papæ. *ibid. numero* 25.
- 35 Et potest condere plura testamenta. *nu.* 26.
- 36 Licentia superueniens post factum testamentum valet. *ibid. nu.* 27.
- 37 Bona Episcopi Regularis sine legitimo testamento debentur ecclesie, non Monasterio. *ibid. nu.* 28.
- 38 Episcopus non seruans ea, quæ statuta sunt à Io. XXII. *in extra.* 2. *de elect.* quoad perceptionem fructuum Episcopatus anni primi, & secundi, non relicta portione statuta successori *ibidem* suspenditur à Pontificalibus, & ingressu Ecclesie. Barbof. *ibid. n.* 32.
- 39 Ingressus ecclesie prohibitus facit, ne in Ecclesia possit celebrare diuina, & durante interdicto, non potest Episcopus sepeliri in ecclesia neque in cæmeterio, nisi pœnitentiam egerit & fit irregularis, si in ecclesia diuina celebret. *ibid. nu.* 33.
- 40 Translatus ad aliam ecclesiam non potest deferre libros, & alia, quæ in priori Episcopatu ex eius redditibus acquisiuit, licet in morte ea velit reddere priori ecclesie. Suar. *de relig. lib.* 3. c. 16. *nu.* 24. 25. V. *Archiepiscopus. nu.* 2. 3. *Benedictio. numero* 20. *Suffraganeus. Episcopus. nu.* 1. V. *siua nu.* 8.

A D D I T I O.

Episcopus regularis, recuperat ius succedendi, etiam quodam renunciata, ad fauorem tamen suae Ecclesiae. *Congreg. conc. II. Jan. 1631.*

Eucharistia.

- 1 **E**Xtra Parochiales Ecclesias non conceditur retineri assidue. *Cong. Episc. 15. Jan. 1619.*
- 2 Nisi à Papa. *Decisum refert Genuens. in Praxi Neapol. cap. 92.*
- 3 Neque in Ecclesijs Tertiatarum, quae professionem solemnem non emittunt trium votorum, nec in clausura viuunt. *Congr. Episc. 20. Dec. 1616.*
- 4 In Parochialibus retineatur in altari maiori. *ead. 6. Dec. 1594.*
- 5 Pixides ne sint exebore. *eadem 26. Iulij 1588.*
- 6 Duæ sint pixides in parochialibus, altera pro infirmis, quæ cum sacculo serico albo, & chordulis pro montibus ad collum appensa deferuat. *Prou. 4.*
- 7 Tabernaculum panno albo serico vestiat intus, & conopæo albo foris, titulo Romano. *ibidem.*
- 8 Clauis sit pœnis Rectorem tantum *ibid.*
- 9 In tabernaculo nihil aliud asseruetur *Congr. Rit. 22. Febr. 1593.*
- 10 Renouentur particulae octauo quoque die quinque saltem in pixide sint. *Prou. 4.*
- 11 Hostias ne laicus homo neque femina conficiat. *ibid.*
- 12 Velo coloris albi pixides semper vestiantur. *Rit. Rom. de Tabernaculo gestatorio. V. processio num. 36.*
- 13 Ante Eucharistiam semper atdeat lapsas *Prou. 1.*
- 14 Non adhibeatur cōtra grandinem putain valuis ecclesiar, benedicendo aerem *Prou. 3.*
- 15 Decet magis, vt solemnitas Corporis Christi celebretur in Cathedrali, à qua & ad quam fieri debet processio. *Decisum refert. Barbof. alleg. num. 7. V. processio num. 31. 39.*
- 16 Non deferatur humeris, sed manibus tantum. *Congreg. Rit. 2. Iou. 1618.*
- 17 Nec deferatur per vias Hebraeorum. *Congreg. Episcop. 22. Februar. 1593.*
- 18 Fer. V. in Cena Domini Clerus, & Canonici in Missa solemniter communicent. *Cong. Rit. 27. Septembris 1608.*
- 19 Fer. v. & vi. maioris hebdomadae non deferatur extra Ecclesiam. *Congregat. Ep. 6. Augusti 1591.*
- 20 Fer. vi. eiusdem non deferatur noctu & abrogata est consuetudo, tamquam abusus eadem. *22. Martij 1596.*
- 21 Nemo sumat in Paschate Eucharistia extra Parochialem sine licentia Episcopi in scriptis. *Prou. 7.*
- 22 Communicans in hebdomada maiore, vel infra octauam Paschae satisfacit præcepto. *Eugen. IV. Anno 1446.*
- 23 Qui satisfecit in Paschate in Parochiali, non tamen potest in ipso die Paschatis Eucharistia sumere in Ecclesia Regularium non habentium curam animarum. *Congregat. Concil. 13. Ianuar. 1586. 14. Martij 1615.*
- 24 Famuli saeculares in Monasterijs degentes ad Parochialem in Paschate debent. *Congreg. eadem 20. Febr. 1576.*
- 25 Qui abfuerit, doceat de facta communionem. *Prou. 3.*
- 26 Concubinarij, feneratores, & blasphemij alijs moniti arceantur a communionem. *Prou. 1.*
- 27 Qui non communicarint, deferantur ad Episcopum, ad sex dies post octauam Paschae. *Prou. 1.*
- 28 Non meretrices. *Sa. Confessio num. 42.*
- 29 Non deferens Parochus ob periculum mortis, seu non denunciatis interdictos, excusatur. *Bonac. de leg. dispnt. 2. qus. 8. pun. 2. num. 10.*
- 30 Interdicantur non communicati ab ingressu Ecclesiae. *Prou. 2.*
- 31 Ob solam omissionem Paschalis communionis & confessionis potest Episcopus procedere, etiam ad excommunicationem: & si velit, ad pœnas etiam pecuniarias; non autem expedit, vt sibi referuet hunc casum *Congregat. Conc. 30. Ian. 1587.*
- 32 Clerici præterea singulis mensibus, Diaconi, & Subdiaconi bis in mense communicent; cuius rei fidem exhibeant tertio quoque mense. *Prouinc. 1.*

- 33 Diaconis, & Clero communio detur ad altare; laicis remotius. Prouinc. 4.
- 34 Sacerdotibus addita stola in modum crucis, *Bract. 3. Canon. 3.*
- 35 Adolescentes prius examinentur. Prouinc. 1.
- 36 Ministretur laicis cum distinctione sexus. Prou. 5.
- 37 Ministrans Episcopus Eucharistiam extra Missam induat Pluuiale cum stola. Prou. 5.
- 38 Ministrans Eucharistiam, vel inseruiens ministranti nihil omnino recipiat, neque à sponte dantibus, sub poena suspensionis à diuinis ipso facto. Prouinc. 7.
- 39 Neque pro elemosynis peluicula exponantur. Prou. 4.
- 40 Pro communicando aegrotto pridie vesperti detur etiam signum cum campana. Prou. 5.
- 41 Neque noctu sine necessitate deferatur. *ibid.*
- 42 Parocho impedito, deferat ille qui audire potest confessiones. Prou. 4.
- 43 Parentur necessaria, & munda, apud aegrotum à sodalibus Societatis. Prouinc. 5.
- 44 Umbella adsit cum luminibus, & campanula. *ibidem.*
- 45 Pluuiale adhibeatur in locis insignioribus. Prou. 3.
- 46 Umbella ruralis ab vno gestanda rite adsit *ibid.*
- 47 Duæ ferantur particulae, altera pro re-ditu, nisi loci distantia, aut alia causa aliud suadeat. Prouinc. 1. & 2.
- 48 Purificatione vniquam detur in vase sacro, neque formam calicis habente. Prou. 1.
- 49 Reis capitalis sententia damnatis, etiam mane quando exequenda est, potest dari Eucharistia. *Congregat. Episcop. 26. Junij 1590. etiam non ieiunis. Emmanuel Sà Eucharist. numero 2.*
- 50 Numquam deferatur ad aegrotos, vt tantum adorent. *Decisum refert Praxi Episcop. V. Euchar. ad quintum.*
- 51 Sodalitas Corporis Christi instituatur. Prou. 1.
- 52 Indulgentiæ pro associanda Eucharistia concessæ sæpius publicentur. Prouinc. 3.

Barth. Ganap. Man.

- 53 Non exponatur cum solemnitate à Regularibus sine licentia Ordinarij. *Cong. Rit. 26. Febr. 1628.*
 - 54 Pro personis particularibus exponatur in ostiolo tabernaculi, aut in pixide velata cum luminibus, & assistentia. *Congregat. Episc. 17. septemb. 1598.*
 - 55 Putrefactis Hostiis, (quod absit) in pixide, custos earum 30. diebus pœniteat. *Sylu. Euchar. 2. quest. 9. sextum.*
 - 56 Qui incautè eam dimiserit, licet nihil notandum acciderit, tribus mensibus ab officio suspendatur. *idem ibid. septimum.*
 - 57 Ne fiat concio coram Sacramento in altari exposito, capite tecto. *Congregat. Rit. 16. Febr. 1630.*
- V. Benedictio numero 15. Canonorum munerum numero 48. 50. Cessatio à diuinis numer. 4. Confraternitates numer. 21. & seq. Excommunicatio. numero 49. Interdictum. numer. 21. 31. & seqq. Pestis. numero 6. 7. Processio. à numer. 32. Regularium iura sub Episcopis. num. 22. Regularium iura circa Tertiarios. num. 2.*

Examinatores.

- 1 Pro concursu Parochialium debent in Synodo eligi saltem sex Trident. *sess. 24. cap. 18.*
- 2 Pro examine confessariorum, & ordinandorum potest Episcopus eligere, quos voluerit. *Gau. de Synodo part. 1. capit. 31.*
- 3 Debent esse Magistri in Theologia, aut Doctores, vel Licentiati in iure Canonico. *Trid. loco cit.*
- 4 Ex Ordine Mendicantium assumi possunt. *ibid.*
- 5 Ex Ordine aliorum Regularium. *Gauant. loco citato.*
- 6 Si desint prædicti, possunt eligi alij clerici magis idonei. *Decisum refert Massobr. in Praxi de concursu Regus. 11. dub. 2. in fine.*
- 7 Nominandi Regulares de nomine, & cognomine, ne dum de titulo officij, aliàs successor in officio non est legitimus examinatus. *Rota apud Garz. de benef. parte 9. capit. 2. dub. 22.*
- 8 Debent iurare ad sacra Dei Evangelia in Synodo electi. *Trident. loco citato.*
- 9 Durat officium, donec alia Synodus

F 3 h3

- habeatur, Decifum refert Fr. Leo in thef. fori Eccl. parte 2. capitul. 3. num. 25.
- 10 Mortuis electis, potest Epifcopus alios eligere extra Synodum de confenfu Capituli vsque ad Synodum. ex Decr. Clement. VIII. relato à Garz. d. c. 2. n. 72.
- 11 Imò, fi tempore concursus nullus fit examinador, potest Epifcopus deputare nouos sine Synodo. Rota 29. Nouemb. 1594. coram Litta apud Ricc. in Praxi refol. 355. in edit. 2.
- 12 Tres debent esse in examine pro Parochialibus. Trid. loco cit.
- 13 Nec examinador quemquam collega commendet. Prou. 5.
- 14 Non accedant, nisi vocati ab Epifcopo. *ibidem.*
- 15 Excludatur ille, qui priuatum examinandum docuit. *ibid.*
- 16 A stata prece incipiant examen. *ib. d.*
- 17 Attendant, vestes, vultum, gestus, examinandi. *ibid.*
- 18 Fiat examen circa atatem, mores, doctrinam, prudentiam, & alia opportuna. Trid. loco citato.
Vide fupra Benefic. Parochialium promiffio à num. 23. vsque ad 30.
- 19 Si vota sunt paria, Epifcopus, vel Vicarius accedere potest, quibus maluerit. Trid. *loc. cit.*
- 20 Idem fiat, si vota sint singularia. *ibid.*
- 21 In examine ad ordines, seu confessiones, aut conciones, tres adfint. Prouinc. 5.
- 22 Et prefente Epifcopo, seu Vicario, fi voluerit adesse. Prou. 4.
- 23 Non potest Epifcopus statuere aliquod stipendium, etiam minimum examinadoribus Synodalibus: & fi Synodus ipfa ftatueret, decretum effet nullum. Decifum refert Garz. d. cap. 2. num. 374.
- 24 Caueant ne quidquam profus occasione examinis Paroch. Ecclesiarum, nec ante, nec post accipiant, alioquin simonia vitium tam ipfi, quam dantes incurrant. Trid. loco cit.
- 25 Nec absolui queant, nisi dimiffis beneficijs, quæ quomodocumque obtinebant, & ad alia in posterum inhabiles reddantur. *ibid.*
- 26 In Synodo Prouinciali, fi opus erit, teneantur rationem reddere, & grauitè puniri poffunt, fi quid contra officium

eos feciffe comperiantur. *ibidem.*
V. Benef. collatio. num. 16 & feqq.

A D D I T I O.

- 1 Electi alijs in Synodo, & non confirmati in posteriori synodo, non sunt idonei in examine beneficiorum Parochialium. Congreg. conc. 13. Iuly. 1630. & Barbof. de offic. Paroc. par. 1. cap. 2. num. 67.
- 2 Si inter examinadores aliquis adfit, qui non fit examinador synodalis, concursus est nullus. Congreg. eadem Anno 1629. & decifum refert Garz. de benef. q. 2. c. 2. n. 83. 324. 341. Barbof. loco citato, num. 71.
- 3 Intellige, fi votum suum det cum alijs: fecus, fi tantum interroget, & alij suffragia ferant, in numero debito.

Excommiffa.

- 1 S Vper electione Papæ, & creatione Cardinalium fponfiones, & excommiffa prohibentur. Gregor. XIV. Anno 1591.
- 2 Sub pœna nullitatis, applicationis pecuniarum pijs locis; priuationis beneficiorum, inhabilitatis, excommunicationis referuata: Papæ. *ibid.*

Excommunicatio.

- 1 A D finem reuelationis pro perditis, aut subtractis rebus, non inferatur, nisi ab Epifcopo, ex re non vulgari, & causa maturè cognita. Trident. feff. 25. cap. 3.
- 2 Data à Vicario Generali pro perditis valet. Decifum refert Barbof. alleg. 96. num. 6.
- 3 Non valet. Decifum referunt alij. *ibid.*
- 4 A Capitulo, sede vacante, valet. *ibid.* num. 7. & 10.
- 5 Vicarius Apostol. eam concedere potest per monitorium. Decifum. 26. Octobr. 1590. apud Barbof. num. 10.
- 6 Potest Epifcopus communicare hanc facultatem Vicario Foraneo, specialiter, & expreffè. Decifum refert Barbof. *ibid.* num. 9.
- 7 Inferiores Epifcopo non poffunt dare monitoria. Decifum referunt DD. *ibid.* num. 12.

- 8 Debent dari in subsidium, deficiente omni alia probatione. DD. *ibidem* num. 14.
- 9 Et ad instantiam tantum partis, cuius interest. *ibidem* num. 19. & 24.
- 10 Cum speciali mandato ad obtinendum, idem num. 22.
- 11 Non ad instantiam excommunicati, seu notorie criminosi. Prou. 4.
- 12 Pro civili interesse, non pro criminali Congr. Episcop. 22. Apr. 1616.
- 13 Non pro re omnino occulta. Prouinc. 4.
- 14 Neque pro re iamdiu amissa, ut verisimile sit non haberi de ea memoriam. *ibidem*.
- 15 In curia Romana attenditur valor auctororum quinquaginta. Barbof. *loco cit.* num. 30.
- 16 Non dentur contra aliquem impotentem satisfacere. Prou. 4.
- 17 Neque nominari debet persona, quæ præsumitur rem habere. Barbof. *cit. at.* num. 33.
- 18 Possunt dari monitoria ante ceptam litem, & ea pendente, quoties iura permittunt examinari testes, & articulos produci idem num. 38.
- 19 Forma monitorij habetur apud Quarant. in *summ. V. Excommunicatio ad finem reuel.*
- 20 In monitorijs expeditis à Papa obsequentur verba, sed possunt vulgari lingua publicari. Decisum apud Quarant. *ibidem*.
- 21 Non promulgentur in festis solemnioribus Domini, & sanctorum. Prouinc. 4.
- 22 Nec in loco, ubi timetur eius contemptus. *ibidem*.
- 23 Pro executione Papalium monitoriorum Vicarius nihil accipiat Congregat. Episc. 25. Octob. 1588.
- 24 Qui deponunt, non tenentur iurare. Barb. *loco cit.* num. 34.
- 25 Nisi in monitorijs iuramentum decernatur. idem *ibidem*.
- 26 Antequam feratur sententia, habeatur relatio, de promulgatione, locis, & temporibus, tum iterum de causa deliberetur. Prou. 4.
- 27 In causis judicialibus, quando executio realis, & personalis fieri potest, ab-
stineant à censuris, seu interdicto, per multas pecuniarias, etiam contra laicos procedant. Trident. sess. 15. cap. 3.
- 28 Si executio prædicta fieri nequit, sitque erga iudicem contumacia, tunc excommunicatio poterit inferri. *ibidem*.
- 29 Eadem in criminalibus fieri possunt & debent, si delicti qualitas id postulet. *ibidem*.
- 30 Seruata forma iuris. in cap. sacro. e. contingit de sent. excomm.
- 30 Quam si omittat Prælati inferior Episcopo, vel Episcopi Vicarius, sine iusta causa, est interdictus ab ingressu Ecclesie per mensem. Nau. cap. 27. num. 8.
- 32 Causas iustas non præmittendi monitiones lege in Praxi Episc. V. excommunicatio.
- 33 Non est imponenda excommunicatio ob festorum violationem. Congregat. Episc. 17. Ian. 1615.
- 34 Neque contra non audientes quotidie concionem in Quadragesima. eadem 15. Martij 1583.
- 35 Neque contra polluentes Ecclesiam. eadem 10. Maij. 1619.
- 36 Neque facile contra alloquentes Moniales. eadem 15. Ianuar. 1616. & 1. Septembr. 1617.
- 37 Neque contra clericos ludentes, aut ludere spectantes. eadem 5. Febru. 1616.
- 38 Neque contra eos, qui practicas faciunt ad beneficia, antequam vacent. eadem 19. Ianuar. 1618.
- 39 Nulla excommunicatio debet ferri ab Episcopo Pontificaliter induto, neque debet pingi excommunicatus inter Demones. eadem 14. Notembris 1592.
- 40 Excommunicatus ab Episcopo, & denunciatus publicetur ad valvas Cathedralis, & Parochialis Ecclesie: tum à curatis, & Diocesanis; qui primo saltem Dominico die cuiusque mensis, illum populo denuncient vsque ad absolutionem. Prouinc. 2.
- 41 Excommunicatus, vel interdictus publice, qui à sacerdote celebrante nominatim monitus, ut exeat de Ecclesia, auferit permanere, excommunicationis nouo vinculo irretitus est, sedi Apostolicæ reseruata. Clem. V. Prou. 5.
- 42 Si tres menses manserit in eo statu, illius nomen Episcopus denunciaret reli-

- quis Prouincia Episcopis, tum illis quorum Dioceses sunt finitimæ. Prouinc. 2.
- 43 Excommunicatus per annum infordeſcens habeatur tanquam de heresi ſuſpectus. *Trid. rit. ſupra.*
- 44 Statutum Episcopi valet, quod obſtinatè perſeuerans in excommunicatione, quolibet mense ſoluat certam pecuniæ quantitatem. *Genueſ. in Man. Paſt. cap. 65. num. 6.*
- 45 Excommunicatio lata pro re grani poteſt ſapius aggravari ſingulis Dominicis, & feſtis, pulſatis campanis. *Genueſ. ibid.*
- 46 Poſteſt etiam prohiberi vxor, in caſibus grauioribus, ne communicet cum marito excommunicato, excepto debito coniugali. *Sanchez lib. 9. diſput. 14. num. 7. & 13.*
- 47 In omni ſacriſtia habeatur Tabella cum omnibus excommunicatorum, & interdictorum. *Prou. 65. non eſt in hoc libro.*
- 48 Mittantur etiam eorum nomina ad Regulares. *ibid.*
- 49 Excommunicati paulo ante Paſcha nõ ſunt moleſtandi, ſi non communicant in Paſchate. *Congreg. Episcop. 25. Maij 1601.*
- 50 Summarium quoque excommunicationum, & qua de cauſa inſtigantur, communi lingua publicentur in Cathedrali die primo Dominico Quadrageſima; & in ijs Parochialibus, in quibus Episcopus cenſuerit. *Prouinc. 1.*
- 51 Ne ſas ſit ſæculari Magiſtratu prohibere iudici Eccleſiaſtico ne excommunicet, aut mandare, vt reuocet excommunicationem latam, eo prætextu, quod prædicta non ſint obſeruata: cum hæc cognitio pertineat ad Eccleſiaſticos, *Trident. ſeſſ. 16. c. 1. cap. 3.*
- 52 Vitandi vero ſunt excommunicati in duplici genere tantum, percuſſores publici clericorum, & publicè denunciati. *DD. communiter.*
- 53 Notorius percuſſor dicitur, qui viſus eſt à ſex perſonis ſaltem. *Nauar. cap. 25. num. 73.*
- 54 Poſteſt excommunicatus audire concionem in Eccleſia. *Abb. in capit. reſponſio. numero 2. & 3. de ſentent. excommuni. v. Benedictho. numero 18. Benefic. Reſignatio numero 18. Bona Eccleſiaſtica. numer. 1.*
23. 25. *Cenſura. numer. 12. 13. Cingari. numero 4. Concubinarius. numero 1. Gratia. numero 1. 2. Miraculum. numero 3. Monialium receptio numer. 1. 2. 6. Monialium alimenta. numero 1. Monialium communes leges. numero 24. Monialium educatio actiua numero 1. Montes Pietatis. numero 3. 6. Quadrageſima. num. 14. ſepultura. num. 16. 23. Torneamentum. num. 1. 3. Vicarius Generalis. num. 28. 29.*

Exempti.

1. Vniuerſitates generales, collegia Doctorum, ſeu ſcholarium, & Regularia loca, nec non Hospitalia actu hospitalitatem ſeruantia, & perſonæ prædictorum ſunt exemptæ. *Trident. ſeſſ. 14. cap. 5.*
2. Item ij, qui Monasterijs, Hospitalibus, Collegijs, aut Militijs priuilegiatis actu ſeruiunt, & intra eorum ſepta reſident, aut ſecundum regulam earumdem militiarum profeſſionem fecerint, idem *ſeſſ. 24. cap. 11.*
3. Nihil detractum eſſe. Ordinarijs intelligatur ex priuilegijs, ſeu titulis honorarijs Protonotariatus, Comitibus Palatini, Capellani Regij, aut eiufmodi alijs, quominus ij ipſis Ordinarijs tanquam ſedis Apoſtolicæ delegatis, plene ſubiecti exiſtant, *ibid.*
4. Et ratione beneficiorum Ordinarijs ſubiiciuntur omnes, etiam ſi reſideant in Curia Romana, aut familiares ſint Cardinalium, non obſtantibus quibulcumque inhibitionibus, idem *ibidem.*
5. Referendarij non poſſunt excommunicari, vel interdici ab Episcopo. *Zerol. part. 2. v. Referendarij.*
6. Neque ſubſunt Ordinarijs, vna cum Capellanjs, familiaribus, & ſeſuitoribus *Paul. III. Ann. 1540. Sixtus V. Ann. 3. 1586.*
7. Item & Auditores Rotæ Romanæ ſunt exempti ab Ordinarijs. *Clemens VII. An. 1525.*
8. Item & eorum locatenentes, idem *ibidem.*
9. Subcollectores Cameræ Apoſtolicæ, ſi non ſeruiunt amplius, ſub Ordinatione ſunt. *Congreg. Episcop. 1. Octobr. 1602.*
10. Episcopus reſidens, etiam extra viſitatio-

- tationis actum, potest punire excessus clericorum priuilegiatorum, vt delegatus Sedis Apostol. Trident. *sess. 14. c. 4.*
- 11 Ex defectu iustitiæ, si non potest haberi recursus ad Papam, seu superiorem exemptorum, potest adiri Ordinarius. Barbof. *allegat. 105. num. 67.*
- 12 Potest Episcopus capere exemptum, & remittere ad competentem, si fugæ sit periculum, & quando non potest expectari auctoritas iudicis exemptorū, DD. apud eund. *ibidem numero 64.*
- 13 Episcopo subduntur exempti ad hoc, vt per eum possint denunciari, & mandari, vt euentur, quando sunt notorie excommunicati. DD. apud Barb. *loco cit. num. 7.*
- V. Concilium Prouinciale. numero 5. 51. 72. Processio. numero 7. Protonotarij. numero 1. Regularium iura sub Episcopis per totum. Subsidiū Caritatum. numero 16. Synodus Diocesana. nu. 11. 20. Tertiarij. numero 8. 9. 10. Visitatio Episcopi. numero 6. 11. 20. 24. 28. 29. 30. 32. 33. 34.*

A D D I T I O.

Commissarij Fabricæ S. Petri subduntur ordinarijs locorum. Cong. Episcop. 1. Sept. 1603.

Exequia.

- 1 **S** Vb quouis pretextu non retardetur sepultura mortuorum. Congr. Episc. 5. Maij 1617.
- 2 Ante solis ortum, & post occasum ne efferantur mortui sine licentia Episcopi. Prou. 1.
- 3 Neque nisi post 12. horas ab obitu: qui vero repentina morte obeunt, non ante horas viginti quatuor: Prouinc. 6.
- 4 Hæredes defunctorum possunt vocare numerum sacerdotum sibi bene visum. Congregat. Episcop. 5. Maij 1617.
- 5 Et ceram pro libito dare. eadem *ibid.*
- 6 Licet à defuncto accersiri tantum Regulares iubeantur, non tamen excluditur proprius Parochus. eadem 24. Apr. 1584.
- 7 In vocandis ad funus præferantur ij, qui sunt de gremio Parochialis Ecclesiæ. Prou. 4.
- 8 Vocati adsint ipsi, neque habeatur ratio non vocatorum, etiamsi ad sint, neque presentium, nomine aliorum. *ibid.*
- 9 Ne efferantur à quoquam, nec etiam à Regularibus quibuscumque quouis pre-textu, non vocato, & expectato Parocho defuncti, eoque presente, nisi ipse aliud permiserit, vel adesse recusant. Congreg. Episc. 12. Ian. 1604.
- 10 Non obstante quacumque speciali consuetudine eadem 1. Iulij 1616.*
- 11 Regulares conueniant ad Ecclesiam Parochialem, seu aliam, in qua defunctus iacet. eadem 26. Augusti 1606.
- 12 Totus Clerus conueniat in Ecclesiam saltem proximam adibus defuncti. Prouinc. 1.
- 13 Cruces tot adhibeantur, quot Collegiata vocantur, & sub Cruce Rectoria procedant alij inuitati clerici. *ibid.*
- 14 Crux autem Parochialis regulariter deferri tantum debet, nisi probetur contra-ria consuetudo canonice præscripta. Congreg. Episcop. 29. Iulij 1616.
- 15 Regulares teneant locum solitum in Processionibus. Prou. 1.
- 16 Curatus Regularis, ad cuius Ecclesiam defertur cadaver, procedat inter Curatos, & Regulares; è quibus ille Curatus est, procedant loco suo. Cong. Episc. 14. Augusti 1584.
- 17 Duo Parochi, à quo, & ad quem funus efferitur, etiamsi alter sit Regularis, Cotta, & stola induti pares incedant. Prou. 1.
- 18 At secus; si alter sit in Dignitate constitutus, & cum suo Capitulo intersit, quia eo casu alter Parochus præire Capitulo debet. Prou. 7.
- 19 Parochi defuncti locus, in funere, erit à sinistris superiores illius Ecclesiæ, ad quem defertur. Congreg. Episcop. 2. Iulij 1591.
- 20 Accensæ candelæ deferantur à Clero, nec extinguantur, nisi officio absoluto. Prou. 5.
- 21 Regulares, ad quos defertur, neque domi, neq; in via officium facere possunt, vt Parochi, Cong. Episcop. 28. Octob. 1584.
- 22 Non possunt laico ecclesiastici, neque inferiore gradu clericum, qui sunt in superiori. Prou. 6.
- 23 Diaconi Diaconum efferant, Sacerdotes

- dotes Sacerdotem. *ibid.*
- 24 Episcopum efferant Dignitates, & Canonici. *ibid.*
- 25 Recto tramite ad Ecclesiam Regularium sunt deferendi defuncti. Congreg. Episcop. 11. Decembris 1615. *Nald. V. sepultura nu. 13.*
- 26 Parochus deducet funus vsque ad Ecclesiam Regularium, in qua Regulares officium circa cadaver peragent, nisi contraria adsit consuetudo. Congreg. Episc. 18. Iunii 1591. 5. Iunii 1615. 31. Ianuarij 1617.
- 27 Non inferantur in Ecclesiam inter Missæ maioris celebrationem. Prouinc. 1.
- 28 Omnes autem circumstant, officia celebrantes. *ibid.*
- 29 Neque à laicis confratribus celebrentur. Prou. 6.
- 30 Missam, etiam, Dominico die, cantare coram defuncto licet. *ibid.* & Rit. Rom.
- 31 Taxa fiat ab Episcopo de singulis, quæ in hoc genere accidunt. Prou. 1.
- 32 Fiat Tabella, in qua præscribatur ce-reorum numerus, & pondus, tum elemosyna, propositis pænis, vt obseruetur. Prou. 7.
- 33 Pallium commune pro seretro, aut sumptibus populi, aut Cleri fiat, cui ideo dari debet aliquid ab hæredibus defunctorum iuxta taxam Episcopi. Prouinc. 1.
- 34 Comparatum detur deinde gratis. Prou. 4. *v. suppellex sacra. nu. 1.*
- 35 Pallium nobiliorum cedat in ornamentum Ecclesiæ tantum, non ad vsum defunctorum. Prou. 1.
- 36 Pro Crucibus nihil omnino detur. Prouinc. 4.
- 37 Quod nomine campanarum, seu sacrificiæ datur, Episcopo concedente, id verè in eos vsus infamatur. *ibid.*
- 38 Qui Crucem tulerit, vel campanas pulsauerit, accipiat, quod eo nomine statutum est. *ibid.*
- 39 Qui sunt in sacris, æquè habeant ac sacerdotes. *ibid.*
- 40 Cerei circum cadaver, & in altaribus accensi sacrificiæ addicantur. Prouinc. 1.
- 41 Adhibeantur ij ad Missas, neque vllò modo vendantur sine licentia Episcopi. Prou. 2.
- 42 Qui supererunt, Rectoris erunt, eorumue, ad quos de iure. *ibid.*
- 43 Excipiuntur ij, qui clericis dantur, vel funeralium nomine, Cathedrali, & Parochiali. *ibid.*
- 44 Nulla pactio, neque pignus fiat: piæ tamen consuetudines seruentur. Prouinc. 1.
- 45 Et ad eas cogantur hæredes ab Episcopo. Prou. 2.
- 46 Pro loco, in quem mortuus infertur, ne quicquam prorsus exigatur, nisi pia adsit consuetudo. Prou. 4.
- 47 Neque nomine Cœnotaphij, quod in medio Ecclesiæ ad pompam ex tabulis construitur. *ibid.*
- 48 Pauperum cadavera gratis sepeliantur. Cong. Episc. 5. Maij 1617.
- 49 Neque Parochus, intra cuius fines aliquis alienæ Parochiæ occisus est, alio transferri eius cadaver prohibeat, nihilq; ideo accipiat. Prou. 4.
- 50 Si verò translatio fit cum funere, liberum sit ei vt iure suo. *ibid.*
- 51 Anniversaria ne fiant die festo, sed eo casu in præcedenti die. Prou. 6.
- 52 Vel in sequenti die. Congreg. Rit. 17. Sept. 1608.
- 53 Tolerantur Missæ priuatæ de Requiem in festo duplici, quod non est de præcepto, pro implenda voluntate testatorum. ead. 1. Sept. 1607.
- 54 In altari pro certis diebus priuilegiato non potest dici Missa de Requiem in festo duplici de præcepto. ead. 24. April. 1627.
- 55 In diebus, quibus prohibetur fieri de festo duplici, non debent dici Missæ, de Requiem. eadem 28. Augusti 1627.
- 56 Die Dominico denuncientur à Parochio officia defunctorum obeunda in Parochiali. Prou. 3.
- 57 Et Anniversaria, etiam in Cathedrali. Prou. 6.
- 58 Nemini quemquam in sinere laudare liceat, quem Episcopus non probarit in scripta. Prou. 1.
- 59 Sermo haberi potest & in Ecclesia tantum. Prou. 4.
- 60 Et finita Missa Rub. Missal. titul. 13. numero 3. *v. Cessatio à diuinis. nu. 6. Confraternitates. num. 44. 45. Regularium iura sub Episcopis. num. 44. & seqq.*

ADDITIO.

- 1 Parochus debet vocare clericos destinatos ab hæredibus, non alios. Congregation. Rit. 20. Aug. 1601.
 - 2 Aliàs potest vocare, quos maluerit, omiſſis etiã vicinioribus. eadem 7. Sep. 1613.
 - 3 Confraternitates non poſſunt accedere, niſi vocatæ expreſſè, & ſpecialiter. ead. 9. Dec. 1617.
 - 4 Et tunc non poſſunt erigere crucem. ead. 22. Nou. 1631.
 - 5 Vocati omnes ad funus debent conuenire ad Eccleſiam parochialem defuncti. eadem 9. Decemb. 1617. 16. Februat. 1631.
 - 6 Neque ſiſtere extra ianuam illius. Congregat. Epiſc. 13. Nouemb. 1600. ſi ſi capax.
 - 7 Nemini licet deuare cadauere irrequiſito proprio Parocho. Congregat. Rit. 18. Aug. 1629.
 - 8 Neque Canonici Eccleſiæ Cathedralis. ead. 9. Nou. 1631.
 - 9 Si recuſet intereſſe Parochus requiſitus, poſſunt defuncti ſepeliri in Eccleſia, in qua ſepulturam elegerunt, ſine præſentia Parochi. eadem 22. Decemb. 1629.
 - 10 Ad Parochum ſpectant decernere viam, per quam exportandus eſt defunctus, viſque ad portam Eccleſiæ regularium, in qua eſt ſepeliendus. Congregat. Epiſc. 3. Ian. 1594. 18. Iunij 1591. 5. Iunij 1615.
 - 11 In funeribus vnica Crux deferenda eſt illius Eccleſiæ, ad quã deſertur cadauer, poſt quam debent incedere immediate perſonæ Eccleſiæ illius, deinde cæteri ſecundum antiquitatem. Cong. Rit. 30. Sep. 1614. 22. Nou. 1631.
 - 12 Dum modo non interueniat capitulum Cathedralis Eccleſiæ, ſub cuius Cruce omnes eo caſu incedere debent. ead. 22. Mart. 1631.
 - 13 Et in hoc caſu curatus, & ſacriſta Cathedralis Eccleſiæ, licet ſint amouibiles, debent præcedere Parocho defuncti. ead. *ibid.*
 - 14 Crux propriæ Parochiæ defuncti deferenda eſt, vt ſupra; non autem anti-
- 15 quæ Parochiæ, ex qua diſmembrata fuit noua Parochia, de qua eſt defunctus. ead. *ibid.*
 - 15 Parochus ſæcularis deferat ſolâ in Parochia, etiã Regularium, dum defunctus in eorum Eccleſia ſepelitur: & eodẽ modo in eodem caſu & tempore Parochus Regularis in Parochia defuncti. ead. 30. Sept. 1628. 29. Ian. 1629.
 - 16 Omnia in Eccleſiis Regularium ſiue per ſe ipſos, ſiue per alios ſæculares officium fieri debet, non obſtante quauis contraria conſuetudine. eadem 12. Mart. 1612. 5. Iulij 1614. 23. Mart. & 12. Octob. 1619. 12. Febr. 2. Mar. 8. Aug. 1629. 5. Iulij 1631. vbi excluditur immemorabilis etiã conſuetudo.
 - 17 Parochi non debent plus recipere pro tumulandis exteris, quàm pro ciuibus. Congregation. conc. 27. May 1617.
 - 18 Si deponantur in Parochiali, vt inde transferantur ad Eccleſiam Regularium, in qua elegerunt ſepulturam, nihil debetur Eccleſiæ Parochiali, exceptis iuribus Parochialibus. Congreg. Rit. 23. Mart. 1619.
 - 19 Baronum defunctorum regalia, quæ conſiſtunt in lecto, equo, pileo, enſe, anulo, calcariibus, & eis, debentur Epiſcopo, in cuius Diœceſi eſt Baronia; non autem illi, in cuius Diœceſi deceſſit. Cong. Epiſc. apud ſul. Laur. v. v. li. ſcrib. tom. 1. tit. 2. c. 3. m. 204.

Exequia Ecclesiasticorum.

- 1 **M**ortuo ſummo Pontifice, in omni Eccleſia campanæ pulſenturum in Cathedrali, & collegiatis Miſſa pro eo cantetur. Prouinc. 6.
- 2 Sacerdotes ſinguli Miſſam dicant, aut ſaltem Collectam in ea. *ibid.*
- 3 Mortuo Epiſcopo, ſacerdotes ſinguli per dies nouem Miſſam pro eo faciant, aut Collectam recitent. *ibid.*
- 4 Capituli munus ſit monendi Diœceſanam Clerum. *ibid.*
- 5 Exequiæ Epiſcopi deſcribuntur fuſè in Carem. Epiſc. l. 2. c. 23.
- 6 Epiſcopus viuens prædeceſſoris ſui proximè defuncti ſingulis annis in die obitus anniuertarium celebrare debet, vel ſaltem Miſſæ à Dignitate, vel canonico cele-

- celebrata interesse, & in fine ipse debet absoluere. *Cærem. ibid. cap. 36.*
- 7 Canonico mortuo, sumptibus Capituli fiat funus; tum Missa Conventualis; & Missa priuata à singulis sacerdotibus illius Ecclesiæ Prouinc. 4.
 - 8 Parocho mortuo, successor quotannis anniuersarium celebret pro eo cum Missa Parochiali. Prou. 6.
 - 9 Infra Octauam defunctorum arbitrio Episcopi, die non impedito, Canonicus seu Dignitas Ecclesiæ Cathedralis celebrabit Missam pro animabus omnium Episcoporum, & Canonicorum Cathedralis defunctorum. *Cærem. Episcop. loco citat. capitul. 37.*
 - 10 Clerus faciat Missas pro iisdem. Prouinc. 3.
 - 11 In Collegiatis fiat idem pro Canonicis illius Ecclesiæ. *ibid.*
V. Exequia. n. 22. 23. 24. Parochorum munerum. n. 46. 47.

Exorcista.

- 1 NE quis Exorcista fungatur officio sine licentia Episcopi. Prouinc. 1.
- 2 Neque duo simul exorcizentur. Prouinc. 4.
- 3 Mulieres ne tangatur ab Exorcista. *ibidem.*
- 4 Neque vilis quaestus, aut percunctatio ad diuinationem intercedat. Prouinc. 1.
- 5 In Ecclesia tantum exorcismi fiant, paucis presentibus, vno, saltem Ecclesiastico, neque ante ortum, neque post solis occasum. Prou. 4.
V. Anomalium cura spiritualis. nu. 30.

Extrema vnctio.

- 1 EXTREMÆ vnctionis, & viatici, aliaque Sacramenta non possunt dare confessarij ijs, quorum audierint confessiones, licet ij dicant sibi ea denegari à Parocho. Leo X. A. 1518.
- 2 Nisi denegatio sit illegitima, & vicinorum testimonio probata, aut requisito coram Notario facta doceretur. *ibidem.*
- 3 Religiosi non possunt ministrare hoc

Sacramentum, nec etiam in necessitate; alias incidunt in Canonem. Cler. relig. de priuil. Syll. v. vnctio.

- 4 Licentiam dare potest proprius Sacerdos, etiam si sit excommunicatus, aut suspensus. Syll. *ibid. qu. 4.*
- 5 Ne pueris vsu rationis carentibus, neque mulieribus in partu, neque damnatis vltimo supplicio ministratur. Prou. 4. Senio confectis, non agrotis, dari potest. *ibid.*
- 6 Vnam cum viatico, si opus est, defertur oleum infirmorum. *ibid.*
- 7 In via Psalmi recitentur. *ibid.*
- 8 Sacculo sericeo violaceo de collo pendente feratur olei vas. *ibid.*
- 9 Si oleum aliud non sacrum adhibeatur, iteretur vnctio. Prou. 5.
- 10 Oleo veteri sacro poterit vti Parochus in casu necessitatis. Cong. Episc. 20. Maij 1590.
- 11 Singulis mensibus reddatur ratio Deputato ab Episcopo de defunctis, & Sacramentis ministratis. Prouinc. 4.
V. Cessatio à diuinis. nu. 5. Interdictum num. 38. 39. Olea Sacra. nu. 12. 13. Pests nu. 8. Regularium iura circa Tertiarias. numero 3.

Familiaris Episcopi, vel Cardinalis.

- 1 FAMILIARIS, & commensalis idem, Trid. se. 23. cap. 9. continetur, inquit, commensalitates.
- 2 Familiares Episcopi, laici, sunt immunes à laica iurisdictione. Congreg. Episc. 7. Iunij 1595.
- 3 Cardinalis presbyter potest conferre primam tonsuram, & minores ordines suis familiaribus. DD. apud Barbof. de potestate. Episcop. allegat. 5. numero 19.
- 4 Episcopus titularis non potest ordinare suum familiarem. Trid. seff. 14. c. 2.
- 5 Potest Episcopus ordinare familiarem suum, si per triennium secum fuerit commoratus, & beneficium quacumq; fraude cessante statim re ipsa illi conferat. Trid. seff. 23. cap. 9.
- 6 Habet hoc etiam locum in minoribus, & prima tonsura. Nauarr. cons. 11. de temp. ordinat. & decium refert Armentar. in addit. ad re omfil. legum Nauarræ lib. 1. titul. 18. lib. 7. de Episc. numero 45.